VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Veiligheidsregio MWB
Doornboslaan 225-227, Breda
Postbus 3208
5003 DE Tilburg
Telefoon (088) 2250100
www.veiligheidsregiomwb.nl

Datum	30 april 2020	Behandeld door	Projectteam corona
Onze referentie		Doorkiesnummer	
Uw referentie		E-mail	sectiebevolkingszorg@vrmwb.nl
Uw brief van		Onderwerp	Stand van zaken coronavirus

Geachte raadsleden,

Wekelijks wordt u op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen bij de bestrijding van de gevolgen van het coronavirus.

Ontwikkeling crisis
Door zowel het Rijk als de veiligheidsregio's wordt nagedacht over de inhoudelijke en bestuurlijke vormgeving van de volgende fase in de crisis (van acute crisis naar transitie en uiteindelijk herstel). Voor het maken van bestuurlijke keuzes is in de eerste fase van deze crisis het primaat van de publieke gezondheid het uitgangspunt geweest. De adviezen van het Outbreak Management Team (OMT) zijn hierin leidend voor de besluitvorming. De maatschappelijke en bestuurlijke acceptatie hiervan was zeer groot en is dat in belangrijke mate nog steeds. Het RIVM becijferde dat als er geen maatregelen waren genomen om de verspreiding van het coronavirus in te dammen, er naar schatting 24.000 tot 25.000 ernstig zieke patiënten IC-zorg nodig hebben gehad. Dat betekent dat het ingrijpen van het kabinet 90 procent van de IC-opnames in verband met Covid-19 heeft voorkomen.

Nu de crisis in een volgende fase komt en de langdurige aanwezigheid van het virus in de samenleving een realiteit is, wordt de roep vanuit de samenleving en vanuit de politiek luider om ook aandacht te hebben voor andere aspecten van de crisis. De volgende fase vraagt om nieuwe bestuurlijke keuzes voor de middellange termijn. Die keuzes zijn gediend bij het hanteren van meerdere perspectieven, met oog voor regionaal maatwerk en differentiatie. Het centrale doel is ervoor te zorgen dat in gezamenlijkheid wordt toegewerkt naar het "nieuwe normaal". Daarbij is een strategie voor de aanpak en fasering wenselijk.

Stand van zaken landelijke maatregelen
Op 21 april maakte premier Rutte duidelijk dat de meeste maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus worden verlengd tot en met 19 mei. In de week vóór 19 mei beoordeelt het kabinet wat er voor de periode daarna nodig is.
De belangrijkste wijzigingen voor de komende periode zijn:
- Scholen in het basisonderwijs, inclusief het speciaal (basis)onderwijs, de dag- en gastouderopvang openen op 11 mei hun deuren.
- Scholen in het voortgezet onderwijs kunnen voorbereidingen treffen zodat leerlingen vanaf 2 juni weer (deels) naar school kunnen.
- Kinderen en jongeren krijgen vanaf 29 april meer ruimte voor buitensport en –spel.
- Vanaf 29 april geldt: zelfstandig wonende ouderen van 70 jaar en ouder kunnen door één of twee vaste personen met enige regelmaat worden bezocht.
- Het huidige verbod op evenementen met vergunnings- en meldplicht wordt verlengd tot 1 september.

De rijksoverheid zoekt een intelligente weg vooruit naar een gezonde samenleving, maar die zal met kleine stappen gezet kunnen worden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van plannen die bedrijven en organisaties zelf maken voor de anderhalvemetersamenleving. Premier Rutte heeft op 29 april in een korte persverklaring aangegeven dat we waakzaam moeten zijn op het 'verrommelen' van de maatregelen. Blijf zoveel mogelijk thuis en ga niet de straat op als het niet nodig is. Alleen dan kan het kabinet over enkele weken de mogelijkheden bezien voor nieuwe versoepelingen in andere sectoren.

Direct na de persconferentie op 21 april bleek uit het EenVandaag Opiniepanel dat de meeste mensen (77%) achter de nieuwe aanpak van het kabinet staat. Vooral bij ondernemers groeit er ongeduld over de maatregelen. Op 28 april meldde adviesbureau Citisens op basis van een eigen onderzoek dat de helft van de Nederlanders het steeds moeilijker vindt om zich aan de maatregelen te houden. Drie weken geleden leefde dit sentiment nog bij twee op de tien mensen. Deze week wordt een rapportage opgesteld over een tweede peiling van de sociaal-maatschappelijke impact in Brabant. Hiervoor wordt op initiatief van de provincie het Brabantpanel bevraagd.

Stand van zaken in Noord-Brabant

- Er is toenemende drukte buitenshuis maar de anderhalve meter afstand wordt doorgaans goed in acht genomen. Het was afgelopen weekend erg druk in enkele Brabantse steden. De betreffende gemeenten en/of burgemeesters deden (extra) oproepen om thuis te blijven en niet als 'uitje' voor een bezoek ('funshoppen') aan de stad te kiezen.
- Koningsnacht en Woningsdag is rustig verlopen in Noord-Brabant. De algemene tendens is berusting en een positieve beleving.
- Noord-Brabant telde op 28 april 8.028 officiële coronapatiënten. De situatie in Brabantse ziekenhuizen stabiliseert.
- Sinds een aantal weken wordt er door het CBS een oversterfte geconstateerd die gerelateerd is aan COVID-19. De sterfte was licht verhoogd in de leeftijdsgroep 55-64 jaar en sterk verhoogd in de leeftijdsgroepen 65-74 jaar en 75 jaar en ouder. In de derde week van april nam deze oversterfte af.
- De laatste dagen lijken er niet veel nieuwe verpleeghuizen met COVID-19 patiënten bij te komen. Wel wordt verspreiding gezien binnen de verpleeghuizen. Het aantal verpleeghuisbewoners met COVID-19 dat overlijdt, blijft stabiel hoog.
- Als gevolg van de besmettingen in de verpleeghuizen is het ook moeilijker om patiënten in deze instellingen te plaatsen. Dit is een knelpunt binnen de zorgketen.
- Ziekenhuizen in Noord-Brabant hervatten geleidelijk de reguliere zorg; de eerste stap omvat grofweg 25% van de capaciteit voor reguliere afspraken.

Nieuw model noodverordening

Vorige week is door de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en sport en Justitie en Veiligheid een nieuwe aanwijzing aan de voorzitters veiligheidsregio's gegeven. Deze aanwijzing is vertaald in een nieuwe noodverordening die op woensdag 29 april door de voorzitter veiligheidsregio ondertekend is en gepubliceerd.

Recreatief nachtverblijf

In het overleg met de drie Brabantse veiligheidsregio's is op 28 april besloten om recreatief nachtverblijf weer toe te staan. Het verbod hierop is uit de nieuwe noodverordening gehaald. De bestaande restricties ten aanzien van onder meer zwembaden, horeca en gedeelde sanitaire voorzieningen blijven van kracht.

COVID-19 op twee nertsenbedrijven

Op twee nertsenbedrijven in Gemert-Bakel en Laarbeek zijn besmettingen van COVID-19 bij verschillende nertsen geconstateerd. Er wordt uitgegaan van een besmetting van mens op dier. Uit eerder onderzoek blijkt dat fretachtigen, en daarmee ook nertsen, gevoelig zijn voor besmetting met COVID-19. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat landbouwdieren of huisdieren een rol spelen in de verspreiding van COVID-19.

Minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft direct maatregelen afgekondigd. Er is per direct een meldplicht ingesteld voor nertsenhouders, dierenartsen en personen in onderzoeksinstellingen. Als sprake is van ademhalingsproblemen en verhoogde sterfte bij nertsen moet dit gemeld worden bij de NVWA. Er is géén aanleiding om voorzorgmaatregelen te treffen voor nertsenfokkerijen waar COVID-19 niet is vastgesteld bij de dieren. Als er al wel maatregelen zijn getroffen, worden gemeenten nadrukkelijk verzocht deze in te trekken. Zodra er sprake is van een besmetting van nertsen in een gemeente neemt het ministerie van LNV rechtstreeks contact op en worden er gepaste maatregelen genomen. Volgens het RIVM vormen de nertsenbedrijven op basis van de huidige kennis over COVID-19, geen risico voor verdere verspreiding onder mensen. Het is belangrijk om te weten hoe de ziekte zich op de besmette bedrijven ontwikkelt. Deze kennis kan gebruikt worden om de ziekte en het verloop daarvan in dieren en mensen beter te begrijpen. Daarom worden monsters verzameld van zieke en gezonde dieren. Deze zullen gebruikt worden voor nader onderzoek. Ondanks dat niet wordt verwacht dat het virus zich over grotere afstanden zal verspreiden, worden uit voorzorg ook lucht- en stofmonsters genomen in de omgeving van het bedrijf. Deze worden onderzocht om na te gaan of hier virus in aangetoond kan worden. Zodra er meer informatie beschikbaar is over de uitkomst van dit onderzoek, zal de Tweede Kamer daarover worden geïnformeerd.

Sportactiviteiten
Vanaf 29 april mogen sportverenigingen activiteiten organiseren voor jeugd onder de 13 jaar en voor jeugd onder de 18 jaar (met 1,5 meter afstand), ook als zij geen lid van de vereniging zijn. Het organiseren van andere samenkomsten is verboden. Gemeenten wordt gevraagd hierbij te ondersteunen. Om hen hierin te ondersteunen is er een protocol samengesteld door NOC*NSF (sportbonden) en Vereniging Sport en Gemeenten. De inhoud van het protocol is afgestemd met het ministerie van VWS en het RIVM. Topsporters mogen vanaf 29 april onder bepaalde voorwaarden weer buitenshuis op locatie individueel trainen. Een protocol voor topsport zal duidelijkheid moeten geven over onder meer de definitie van topsport en nadere duiding van locaties waar getraind mag worden. De gemeenten maken praktische afspraken met de verenigingen hoe kinderen weer buiten kunnen bewegen. Het is vooral niet de bedoeling om te verzanden in allerlei regels.

Evenementen en recreatie
De beslissing van de overheid om alle grote evenementen tot 1 september te verbieden, heeft grote gevolgen voor de festivals en evenementen in onze provincie. Ook zijn er al zorgen over het festivalseizoen van 2021, omdat verzekeraars de dekking bij een pandemie uit hun pakketten hebben gehaald. Dit laat onverlet dat er nu ook organisatoren het voornemen kunnen hebben om een afgelast evenement na 1 september in te halen. Door sommige gemeenten is al aangegeven dat dit de rest van dit kalenderjaar niet mogelijk is. Als een gemeente toch een aanvraag zou ontvangen en in behandeling neemt dan is de richtlijn om het evenement als een nieuwe vergunningsaanvraag te behandelen (met daaraan gekoppelde reguliere behandeltermijnen). Hierdoor komen alle partijen waaronder de hulpdiensten in positie om veiligheidsbelangen onder de huidige omstandigheden mee te wegen. Het eventueel weigeren van de vergunningsaanvraag kan pas na inhoudelijke behandeling en afweging van het bevoegd gezag (de betreffende gemeente).

Economie
- Brabantse bedrijven vrezen een flinke kaalslag door de coronacrisis. Een onderzoek van VNO-NCW Brabant-Zeeland laat zien dat 9% van de ondernemers zegt al in acute geldnood te zitten. Dit percentage dreigt snel op te lopen, tot wel 75% als maatregelen nog veel langer aanhouden dan tot en met 19 mei. Ook zeggen de Brabantse ondernemers dat gedwongen ontslagen onvermijdelijk zullen zijn. Met name in de productie en logistiek worden harde klappen verwacht.
- In de landbouw en bouwsector dreigen vanwege de coronapandemie tekorten te ontstaan aan buitenlandse arbeidskrachten uit landen als Polen, Bulgarije en Roemenië. Veel uitzendkrachten uit Oost-Europa zijn terug naar hun thuisland gegaan. Anderen, die van plan waren naar Nederland te komen, hebben besloten van hun geplande reis af te zien.
- De website brabantvoormekaar.nl is online gegaan. De site biedt een overzicht van Brabantse initiatieven die vraag en aanbod op de Brabantse arbeidsmarkt bij elkaar brengen en websites met relevante informatie voor zzp'ers, ondernemers en bedrijven. De website is een initiatief van de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant.

Divers

- Op 24 april 2020 trad een ‘spoedwet’ voor COVID-19 van het ministerie van Justitie en Veiligheid in werking. Deze tijdelijke wet treft een aantal voorzieningen dat noodzakelijk is in verband met de uitbraak van COVID-19. Zo regelt deze wet onder meer dat het opstellen van testamenten bij de notaris of jaarvergaderingen van rechtspersonen tijdelijk ook op afstand kan plaatsvinden, door gebruik te maken van elektronische communicatiemiddelen. Ook maakt deze wet het mogelijk om speeksel af te nemen bij personen die bijvoorbeeld door kuchen of spugen dreigen agenten met corona te besmetten.
- Enkele Brabantse wethouders hebben een brief opgesteld waarin de VNG wordt gevraagd om in gesprek te gaan met het ministerie van SZW over een verbeterde compensatieregeling voor kinderopvangorganisaties. De wethouders willen hiermee voorkomen dat deze extra kosten voor rekening komen van de gemeenten.
- In de komende weken zijn er vieringen en herdenkingen (Ramadan, Dodenherdenking, Bevrijdingsdag). Rigide handhaving van de in de noodverordeningen opgenomen maatregelen kan leiden tot maatschappelijke onrust en polarisatie. Beleidsuitgangspunt is dat de noodverordening wordt gehandhaafd. De definitie van handhaving daarbij is breed: het is méér dan het uitschrijven van bekeuringen. Handhaving start met het signaleren van een overtreding, gaat over op het aanspreken van de overtreder en kan vervolgens uitmonden in hetzij een waarschuwing, dan wel een bekeuring. Zoals bij alle overtredingen is daarbij sprake van het vakmanschap en gevoel voor context van de opsporingsambtenaar. Lokale afstemming hierin is cruciaal voor het optreden als één overheid.
- Het kabinet heeft 200 miljoen euro vrijgemaakt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in 2020 en 2021. Het geld komt op 1 juni beschikbaar en is vooral bedoeld voor het beschikbaar stellen van extra woonplekken met begeleiding voor dak- en thuislozen. Staatssecretaris Blokhuis benoemt dat de coronacrisis duidelijk maakt dat de hulp voor deze kwetsbare groep onvoldoende op orde is. Iedereen moet momenteel zoveel mogelijk binnenblijven, maar deze mensen kúnnen vaak niet eens binnenblijven.
- Sinds maandag is het in Duitsland verplicht om een mondkapje te dragen in openbare gelegenheden zoals winkels. Vanaf 4 mei worden mondmaskers in België verplicht in het openbaar vervoer. In Nederland is zoals bekend van een verplichting nog geen sprake.
- Op 12 mei 2020 is het de Internationale Dag van de Verpleging. Over de hele wereld is er op deze dag bijzondere aandacht voor de bijdrage van verpleegkundigen en verzorgenden aan de gezondheidszorg. Het spreekt voor zich dat die dit jaar extra aandacht verdient en daarvoor wordt landelijk iets georganiseerd.